

29. Създаване и управление на потребителски акаунти в Linux.

Типовете акаунти под Linux, по подобие на Windows, могат да са администратор, стандартен потребител и гост. Основни операции по управление на потребителски акаунти (създаване, редактиране на базови данни и изтриване) в Linux Mint се осъществява от Preferences -> Users and Groups. Достъп се получава след въвеждане на парола за автентикация. Нов потребител се добавя от бутон „Add“, а изтриване на потребител - от бутон „Delete“. При добавяне на нов акаунт се въвеждат тип (стандартен или администратор), пълно име и потребителско име.

Ако не е избрана група и парола на акаунта, може да се направи допълнително.

Информацията за потребителските акаунти се съхранява в два файла /etc/passwd и /etc/shadow.

/etc/passwd съдържа информация за профилите, която се изисква при вход на акаунтите. Право за четене/запис има root акаунтът (супер администраторът в Linux).

Записите имат определена структура, като има по 1 ред за всеки акаунт.

Структура на /etc/passwd

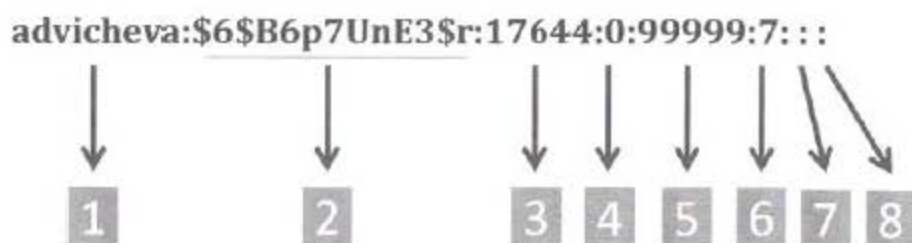
1. **Потребителско име:** използва се, когато потребителят се вписва в ОС. Трябва да бъде с дължина между 1 и 32 знака.
2. **Парола:** знакът x показва, че кодираната парола се съхранява във файла /etc/shadow. За назначаване/смяна на паролата се използва командата **passwd**.
3. **Уникален идентификатор на акаунта (UID):** UID 0 (нула) - root, UID 1-99 - други предварително дефинирани профили; UID 100-999 - за административни и системни акаунти/ групи.
4. **Уникален идентификатор на група (GID):** основната информация за групата се съхранява в /etc/group.

5. **Допълнителна информация за потребителя:** коментарно поле, позволява да се добавя допълнителна информация за потребителите - пълно име на потребителя, телефонен номер и т.н. това е т.нар. GECOS поле.
6. **Лична директория на потребителя:** абсолютен път към директорията. Ако тя не съществува, директорията на потребителите става / (root).
7. **Шел по подразбиране:** за повечето версии това е /bin/bash.

Полезни команди при редактиране на информацията от файла:

- **lslogins** - списък на акаунтите; **-u** : само потребителски акаунти;
- **chsh** - за промяна на шела по подразбиране;
- **chfn** - за задаване/промяна на допълнителната информация;
- **w** - текущо погнатите акаунти;
- **last / lastb** - списък на последно осъществени логини;
- **lastlog** - последен логин на всеки акаунт.

Файлт, който съхранява криптираните пароли на акаунтите, е **/etc/shadow**. Той има определена структура на записите, като за всеки акаунт има по един ред.

Структура на **/etc/shadow**

- **Потребителско име:** трябва да има съвпадение с това в **/etc/passwd**.
- **Парола:** съхранява се в криптиран вид, като трябва да е минимум 8-12 символа, включително специални знаци, цифри, букви. Обикновено форматът за парола е **SidSsaltShashed**, където **Sid** е алгоритъмът на криптиране:

\$1\$-MD5	\$2a\$ - Blowfish	\$2y\$ - Blowfish
\$5\$ - SHA-256	\$6\$ - SHA-512	

* - няма парола   ! - заключен акаунт

- **Дата на последна промяна на паролата:** в брой дни след 1 януари 1970 г. За изчисляване може да се използва: 1970.html <http://www.toly.net/dayssince>
- **Минимален брой дни:** брой дни, след които потребителят може да смени паролата си.
- **Максимален брой дни:** брой дни на валидност на паролата.
- **Предупреждение:** в брой дни преди изтичане валидността на паролата.
- **Неактивен акаунт:** броят на дните след изтичане на паролата, в които профилът ще бъде деактивиран.
- **Абсолютна дата на деактивиране на акаунта:** в дни от 1.1.1970 г.